

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

150530

PLEIN 23 - 's-GRAVENHAGE

351.88(4):326
RUM

11.6.'64

A
MP
Arch

Zijner Excellentie
de Minister-President,
Voorzitter van de
Raad van Ministers
te
's-Gravenhage.

Directie/~~AZKMP~~: Integratie Europa.

Datum: 9 juni 1964

Onderwerp: Vergadering Raad van Ministers
EEG en EGA, dd. 1 - 3 juni 1964.

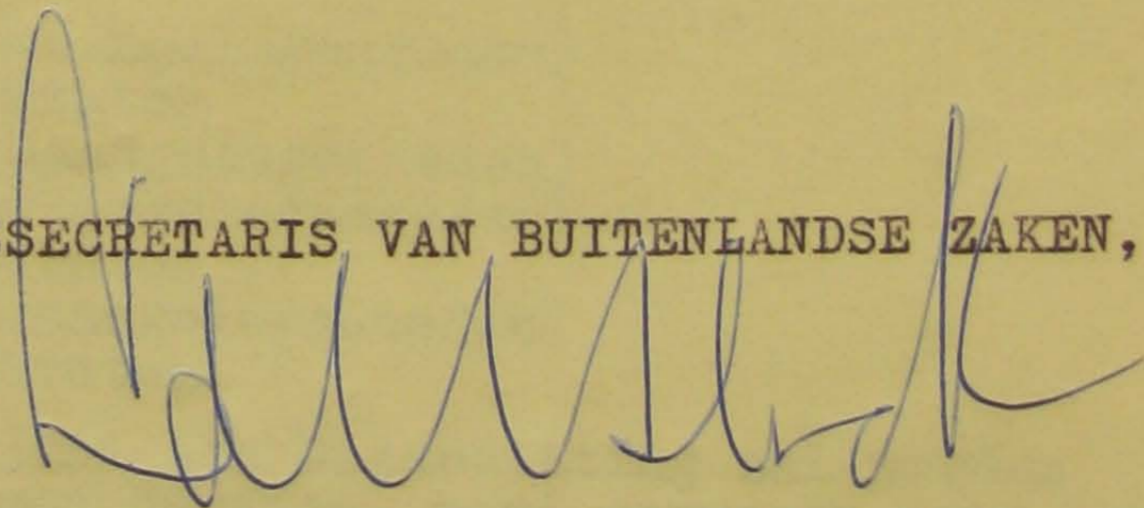
Kenmerk: DIE - 86211

TER INFORMATIE

Ik heb de eer U hiernevens ter informatie van de Ministerraad te doen toekomen een verslag van de vergadering van de Raden van Ministers van de Europese Economische Gemeenschap en van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, welke van 1 tot en met 3 juni jl. te Brussel werd gehouden.

Spoedshalve is een exemplaar van dit verslag rechtstreeks aan de leden van Uw Raad toegezonden.

DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

VERZOEKE BIJ BEANTWOORDING DATUM, KENMERK EN ONDERWERP TE VERMELDEN

G.N.V.-BRUSSEL

BIJEEENKOMST RADEN VAN MINISTERS
(134 E.E.G. - 80e EURATOM) OP
MAANDAG 1, DINSDAG 2 EN WOENSDAG
3 JUNI 1964.

-.--.-.

II. GEMEENSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN.

1. Agenda. (doc. 732/64)

De voorlopige agenda werd ongewijzigd goedgekeurd.

2. Goedkeuring van de lijst van A-punten (doc. 733/64)

De lijst van A-punten werd door de Raad goedgekeurd.

3. Resoluties aangenomen door de Assemblée tijdens haar zitting van 11-14 mei 1964. (doc. 716/64)

De Nederlandse en Duitse delegaties alsmede de Commissie vroegen de bijzondere aandacht, met name van het Comité van Permanente Vertegenwoordigers, voor de resolutie betreffende de versterking van de budgettaire bevoegdheden van de Assemblée. Voor het overige gaven de Assemblée resoluties geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

4. Ontvangst voorzitter Economisch en Sociaal Comité.

De Heer Roche, aftredend voorzitter van het E.S.C., hield der traditie getrouw een korte toespraak, waarop werd geantwoord door de Heren Hallstein en Medi namens de beide Commissies en door de Heer Fayat als voorzitter van de Raad, terwijl Minister Andriessen als oud-lid van het E.S.C. nog eens in het bijzonder de betekenis van deze communautaire instelling en de belangrijke rol van de aftredende voorzitter onderstreepte.

5. Diversen.

Rooster van werkzaamheden.

10 - 11 juni Raad (Landbouwaangelegenheden)
15 - 16 juni Raad E.E.G.-Euratom
22 juni Raad (vervoersaangelegenheden)
25-26 juni Raad (Landbouwaangelegenheden)
6 - 7 juli Raad E.E.G.-Euratom
23 juli Raad (Sociale aangelegenheden)
26 - 27 juli Raad E.E.G.-Euratom

De vraag of er op 25 juni een Raadszitting zal worden gehouden, speciaal gewijd aan Euratom, werd verwezen naar het Comité van Permanente Vertegenwoordigers.

Associatie Raad E.A.M.A..

De voorzitter gaf uitdrukking aan zijn verheugenis over het feit dat de E.A.M.A.-conventie dankzij de ratificaties van Nederland en Italië, thans in werking was getreden.

De raad kwam overeen op 8 juli a.s. de eerste zitting te doen plaatsvinden van de associatie Raad-E.A.M.A..

De Nederlandse delegatie sprak de wens uit dat het, acht maanden vóór de E.A.M.A.-conventie ondertekende, verdrag betreffende de Antillen eveneens spoedig in werking zal kunnen treden. De Italiaanse vertegenwoordiger verklaarde dat het verdrag in behandeling was bij de Italiaanse Senaat en dat de vereiste procedure nog ongeveer twee maanden zou duren.

III. GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT.

1. Agenda.

De voorlopige agenda werd ongewijzigd goedgekeurd.

2. Voor-ontwerp van een suppletoire begroting 1964 (D.G. VIII)
(doc. R/466/64)

De Heer Hallstein gaf uiting aan de bezwaren die van de zijde van de Commissie worden gekoesterd tegen de argumenten die door het Budget-Comité zijn aangevoerd in zijn afwijzend advies op het verzoek van de Commissie.

De Heer Hallstein maakte bezwaar tegen de gedragwijze van de Raad die, naar zijn mening, er op neerkwam dat bij de behandeling van de normale begroting, onder de aandacht van de Commissie werd gebracht dat zij in het geval dat in de loop van het begrotingsjaar een tekort aan credieten zou ontstaan, zij altijd over de mogelijkheid beschikte om een suppletoire begroting in te dienen, terwijl wanneer zij daartoe overging, zij te horen kreeg dat het betreffende tekort het beste zou kunnen worden opgevangen bij de behandeling van de eerstvolgende normale begroting.

De raad om de moeilijkheden op te vangen door middel van het aantrekken van tijdelijke hulpkrachten, kon geen oplossing brengen, aangezien men zich deze hulpkrachten niet diende voor te stellen als een soort van réservoir waaruit naar behoefte kan worden geput.

Het argument dat de recruteringsduur zolang was dat de Commissie met haar voorstel best kon wachten tot de behandeling van de eerstvolgende begroting, was een redenering die volgens de Heer Hallstein geen hout sneed, terwijl de schroom van de Raad om, naar zijn zeggen, op te treden als arbiter tussen de verschillende Directoraten Generaal en het zich daarmee be-geven op het terrein van de Commissie, ongegrond was, aangezien de suppletoire begroting niet van een Directoraat-Generaal doch van de Commissie zelf afkomstig was.

In aansluiting hierop verklaarde de Heer Rochereau dat de ratificatie van de E.A.M.A.-conventie verplichtingen met zich mee bracht waaraan de Commissie niet bij machte zal zijn te beantwoorden. Het budget 1964 heeft voor D.G.VIII geen vergroting van het personeel ten gevolge gehad en de Commissie zal zich dan ook genoodzaakt zien haar werkzaamheden bij de behandeling van projecten die door de Afrikaanse landen zijn ingediend, te vertragen.

Bij een rondvraag bleek evenwel geen delegatie bereid haar positie te veranderen in het licht van de argumenten van de Commissie, hoewel Duitsland verklaarde een compromisvoorstel eventueel in overweging te kunnen nemen, zonder evenwel een dergelijk voorstel zelf te kunnen indienen. De Nederlandse delegatie wees erop dat de Raad tijdens de vorige begrotingsbehandeling had besloten deze alleen suppletoire begrotingen in overweging nemen in het geval dat zich nieuwe taken voordeden waaraan de Commissie het hoofd moest bieden.

De Heer Rochereau zeide in aansluiting hierop dat de Commissie in de tussentijd aan de hand van de praktijk haar taken voortvloeiende uit de E.A.M.A.-conventie beter naar hun juiste omvang heeft kunnen schatten.

De Commissie betreurde de houding van de Raad, die naar haar mening de uitvoering van de E.A.M.A.-conventie in gevaar bracht.

3. Goedkeuring in de talen van de Gemeenschap van het ontwerp financieel reglement voor het Europees Ontwikkelings Fonds. (doc.R/482/64).

Het financieel reglement werd door de Raad goedgekeurd. In de notulen zal worden opgenomen dat deze goedkeuring niet vooruit loopt op de oplossing van de vraagstukken verband houdende met de deelneming van derde landen aan de aanbestedingen.

Op de desbetreffende vraag antwoordde de Commissie dat het rapport op basis waarvan de Raad zich zal dienen uit te spreken over de kwestie van de uitbreiding van de deelname aan aanbestedingen tot derde landen inmiddels gereed was gekomen. Deze kwestie zal derhalve tijdens de eerstkomende Raadszitting kunnen worden behandeld.

4. Vaststelling graanprijzen. (docs.R/1050/63, 1609/63, R/158/64, R/423/64, R/463/64, R/494/64).

Over de landbouwonderwerpen vergaderde de Raad op dinsdag 2 juni van 3.30-7 uur in tegenwoordigheid van de ministers van B.Z. en E.Z. Om 9 uur n.m. werd de zitting hervat tot 1.39 uur. De ministers Spaak, Luns, Schröder en Couve de Murville waren hierbij niet meer aanwezig, evenmin als minister Andriessen, Minister Schmücker woonde deze avondzitting tot aan het slot bij.

Verloop graanprijsdebat.

Na enige aarzeling werd op het voorstel van de Heer Manholt besloten het debat voort te zetten op het punt waar het in de vorige vergadering afgebroken was. Nogmaals werd getracht de Duitse delegatie te bewegen in te stemmen met art. 1 van annex I van doc. R/463/64=AGRI 187 dd. 14 mei (instelling van gemeenschappelijke basisrichtprijzen voor granen met inbegrip van het verkoopseizoen 1966/67, evenwel nog zonder concrete cijfers). De Duitse delegatie (Schwarz) herhaalde dat eerst de naar voren gebrachte vragen "geklärt werden müssten" en dat eerst daarna de datum van invoering en de prijsniveaus aan de orde konden komen. De andere delegaties waren van oordeel dat deze verbrede Raad zich niet met technische details moest bezig houden doch met politieke hoofdpunten. Als zodanig werden aangegeven 1) het beginsel van eenheidsprijzen in een bepaald jaar 2) het beginsel van compensatie bij inkomensverliezen en 3) de financiële gevolgen voor restitutie- en interventiekosten.

Minister Schmücker verklaarde dat de Duitse regering overtuigd was van de noodzaak om tot gemeenschappelijke prijzen te komen, zij het primair om redenen van intern-communautaire voortgang en niet in verband met de Kennedy-onderhandelingen naar de Duitse informatie zouden verwijzen. Naar aanleiding van deze uitspraak ontstond zich een breedvoerige discussie die hieronder wordt samengevat onder het hoofd "Kennedy-ronde". De Duitse delegatie bleef op het standpunt staan dat zij toch bepaald antwoorden moesten hebben op de meermalen gestelde vragen teneinde de Bundestag te kunnen overtuigen.

Nadat de andere delegaties nogmaals hadden verklaard in te stemmen met de voorgestelde methodiek en met art.1, zij het met de bekende reserves aangaande prijsniveaus en -relaties alsmede bijkomende onderdelen van de Commissievoorstellen, ondernam de Belgische minister van Landbouw, gesteund door minister Spaak, een poging om te komen tot een beginseloplossing ten aanzien van de hoofdpunten van de voorstellen betreffende de gemeenschappelijke prijzen.

In dat kader zou de Raad vervolgens de maximum-en minimumlimieten voor 1964/65 moeten vaststellen overeenkomstig bijlage IV van de Commissievoorstellen. Minister Héger knoopte hierbij aan bij de door Nederland, Italië en Duitsland naar voren gebrachte noodzaak om tijdens deze zitting de limieten voor de nationale graanprijzen voor 1964/65 vast te stellen in verband met doorvoering en aanpassing van de heffingen voor de verdelingsprodukten op 1 juli a.s.

Het Belgische voorstel ten aanzien van de gemeenschappelijke prijzen behelsde: a) een beginselakkoord tot invoering van gemeenschappelijke prijzen in 1966, zonder nog cijfers te noemen; b) een beginselakkoord inzake compensaties, eveneens zonder cijfers; c) een besluit om vóór 31 december 1965 een beslissing te nemen over de gemeenschappelijke prijsniveaus voor 1966 en d) een besluit om inmiddels de door Duitsland en andere lidstaten opgeworpen vragen te behandelen.

De Heer Mansholt maakte op het eerste gezicht bezwaar tegen de datum van 31 december 1965 en zei 1 juli 1965 te prefereren. In een later stadium verklaarde hij zich nader, door op te merken dat de Commissie zich bij aanneming van het Belgische voorstel verplicht zou zien in juni en juli a.s. een nieuw mandaat voor de Kennedy-onderhandelingen te vragen.

Minister Schwarz zijde waardering te hebben voor het Belgische compromis-voorstel, doch niet te kunnen instemmen met het vastleggen van een termijn voor de definitieve beslissing, alvorens over zijn onopgeloste vragen bevredigende antwoorden verkregen zouden zijn. De Duitse delegatie bleef op dit standpunt staan ook al betoogde minister Spaak, dat het behandelen der vragen kon worden opgevat als "condition suspensive" voor het over achttien maanden te nemen besluit inzake de prijsniveaus.

Minister Schröder verklaarde in een lang en welsprekend betoog (zie ook onder "Kennedy-ronde"), dat hij presenteerde als een "Einblick in die Intimsphäre der Bundesrepublik" dat de Duitse regering zelfs niet in beginsel kon aanvaarden met de graanprijzen naar beneden te gaan zonder de Bundestag ook maar enig houvast te geven aangaande de daarmee samenhangende consequenties. Hierop volgde een gedachtenwisseling over de wijze waarop de Raad de vaststelling van maximum- en minimumlimieten voor de nationale graanprijzen 1964/65 los van de beslissingen over de gemeenschappelijke graanprijzen 1966 zou kunnen verrichten. De Commissie herhaalde namenlijk dat haar voorstel in annex IV slechts was gedaan als onderdeel van het gehele pakket van voorstellen. Er bleken slechts twee mogelijkheden te zijn: a) de Commissie kon volgens art. 149 Verdrag haar voorstellen splitsen, of b) de Raad zou met unanimité hetzelfde kunnen doen en desgewenst wijzigingen kunnen aanbrengen. President Hallstein betwistte de door Voorzitter Fayat geopperde mogelijkheid volgens art. 125 Verdrag, dat de Raad de Commissie zou kunnen vragen na de nieuwe studie geëindigde voorstellen voor te leggen.

14/1/62

Artikel 152 was volgens hem niet bedoeld voor een situatie waarin de Raad niet tot een besluit kon komen over een door de Commissie ingediend voorstel.

De Ministers Couve de Murville en Biesheuvel waren van mening dat de voorstellen voor de gemeenschappelijke graanprijzen, etc. niet als verworpen mochten worden beschouwd. Zij moesten op de agenda's van Raad, Comité Special Landbouw en Comité van Permanente Vertegenwoordigers worden gehandhaafd. Een procedure besluit voor de verdere behandeling en de datum waarvoor een besluit zou worden genomen, was noodzakelijk en deze datum mocht niet te ver in de toekomst liggen.

Minister Schröder achtte de wijziging (dit is splitsing) van het voorstellen pakket door de Commissie zelf de aangegeven weg en minister Ferrari Aggradi meende dat de Commissie haar voorstellen zou moeten herzien, rekening houdend met de discussie.

Omstreeks 7 uur 's avonds werd het eerste deel van de zitting gesloten met de mededeling van de Commissie, dat zij zich tijdens het diner over de te volgen procedure zou beraden.

Na hervatting deelde President Hallstein mede, dat de Commissie in het debat geen aanleiding had gevonden haar voorstellen te herzien of te splitsen. Onder meer was haar belangrijkste motief voor dit standpunt geweest de noodzaak om in de Kennedy-onderhandelingen de gemeenschappelijke steunbedragen te kunnen aangeven. In de Kennedy-ronde had de Commissie als onderhandelaar voor de Gemeenschap een specifieke verantwoordelijkheid. De Gemeenschap was te ver ontwikkeld om zich nog inactiviteit "leisten zu können". Van de Gemeenschapsprijzen hing het lot van de Kennedy-ronde af. Twee feiten konden niet uit de wereld worden geholpen:

- de Verenigde Staten hebben bij herhaling verklaard dat de Kennedy-ronde zowel voor landbouw- als voor industrieproducten tot resultaten moeten leiden;
- het Raadsmandaat van 23 december 1963 heeft als onderhandelingsmethode voor landbouwproducten vastgelegd de "consolidation des montants de soutien".

Alleen als de Verenigde Staten zouden afzien van het junction of als de Raad (met unanimiteit) zou besluiten tot wijziging van het mandaat, zou de Commissie de vrijheid hebben haar voorstellenpakket te herzien. De Commissie ziet niet de minste kans dat één van beide voorwaarden vervuld zou kunnen worden, in het bijzonder niet de tweede. Hiervoor was geen enkele aanwijzing in de Raad gebleken. De Commissie was vastbesloten de kansen voor het welslagen van de Kennedy-ronde op generlei wijze in gevaar te brengen. Het zou derhalve van de Raad afhangen of deze bij eenstemmigheid wijzigingen wilde aanbrengen in het voorstellenpakket van de Commissie.

Minister Pisani constateerde, dat de Commissie voor de eerste maal in de geschiedenis van de Gemeenschap principieel weigerde een voorstel te herzien. Dit was een "coup d'alerte", waaraan de Raad niet voorbij zou kunnen gaan. De Commissie wenst geen echeq te aanvaarden. Dit dwingt de Raad tot hernieuwde bezinning over het voorstellenpakket, dat Frankrijk als geheel wenst aan te houden. De redenen van President Hallstein waren evenwel volgens hem niet als de enige te beschouwen. Wel degelijk telde de noodzaak van interne voortgang mee. President Hallstein preciseerde dat hij de overweging gebaseerd op de Kennedy-ronde als primordiaal had aangegeven, doch had gesproken van "onder meer". Minister Pisani bedankte hem voor deze precisering. De Minister Héger, Biesheuvel en Ferrari Aggradi betuigden hun respect voor en hun instemming met de verklaring van President Hallstein en constateerden dat de verantwoordelijkheid voor het vaststellen van de graanprijslimieten 1964/65 nu bij de Raad lag. Minister Biesheuvel beschouwde de uiteenzetting van de Commissie als een uitnodiging aan de Raad om zijnerzijds te doen wat nodig is. Minister Pisani wilde zich alleen over de regeling vervat in annex IV uitspreken als de Raad tegelijkertijd de procedure en de termijn voor de behandeling van het hoofdvorstel zou vastleggen.

Op een vraag van Minister Pisani, of "bevredigende beantwoording" van de door Duitsland gestelde vragen moest worden beschoofd als prealabele regeling van alle daarin vervatte kwesties, antwoordde Minister Schmücker dat Duitsland geen verdere vragen heeft dan die welke in vorige zittingen zijn genoemd en dat het niet gaat om voorwaarden. De Duitse regering heeft alleen antwoorden nodig om aan de Bundestag te kunnen doorgeven.

Deze verklaring werd door Minister Biesheuvel en door voorzitter Fayat woordelijk herhaald en als belangrijk aange-merkt. Minister Biesheuvel meende dat de termijn voor de beslissing over de gemeenschappelijke graanprijzen derhalve afhing van een redelijke periode, waarin de Commissie antwoord zou kunnen geven. De termijn voor de beslissing zou ergens in het najaar van 1964 kunnen liggen, b.v. 15 november.

De Heer Mansholt verklaarde dat de Commissie wel binnen 10 dagen zou kunnen antwoorden, doch vroeg zich af of de "Klärung der Fragen" bevredigend zou moeten zijn voor de Commissie, voor de meerderheid van de delegaties, voor de Duitse delegatie of voor de Bundestag? Als b.v. voor een eventuele herziening van de te nemen besluiten de Commissie meent dat ook rekening dient te worden gehouden met de ontwikkeling van de handel in granen en de toestand en de tendenzen inzake vraag en aanbod op de wereldmarkt en de Duitse delegatie kan met dit criterium niet instemmen, wiens bevrediging is dan doorslaggevend?

Minister Schwarz verklaarde alleen maar antwoorden te willen hebben, die voldoende zijn om bij de Duitse Bundestag "Zweifel zu beheben".

Minister Biesheuvel wenste dat de antwoorden van de Commissie in juli aanstaande in de Raad besproken zouden kunnen worden. De Duitse regering zou dan ook in de Bundestag verslag kunnen geven van de opinies in de andere lidstaten.

Minister Pisani achtte drie data in november bijzonder geschikt als termijngrens voor de te nemen beslissingen: 2 november "Jour des Morts", 8 november "Jour des Saintes Reliques" en 22 november "Sainte Cécilie, patronne des aveugles".

Minister Schmücker zou 1 november strikt genomen voldoende achten maar verzocht om iets meer armslag voor de besprekingen in de Bundestag na het zomerreces.

Op voorstel van Minister Pisani werd tenslotte 15 december 1964 algemeen en ook volmondig door Minister Schmücker als termijngrens aanvaard, doch niet dan nadat de heer Rey nog ernstig bezwaar had gemaakt tegen een uitstel tot 15 december zonder dat hij in Genève zou kunnen aangeven wat er op die datum precies staat te gebeuren. De landbouwcommissie in Genève zou voor zes maanden "en panne" zijn, hetgeen ook de verdere onderhandelingen zou ophouden.

Prijsvork 1964/65.

Minister Héger ondernam nog een poging om althans enige symbolische toenadering van de maximum- en minimumlimieten van 1963/64 te verkrijgen, terwijl 2% aan de boven- en 2% aan de onderzijde. Minister Pisani zou dit een bewijs van goede wil vinden voor de onderhandelingspartners in Genève. Luxemburg stelde voor om de minimumlimiet met 2% te verhogen en - terwille van het evenwicht - de maximumlimiet met een gelijk bedrag te verlagen. Italië hield zich liever aan het voorstel vervat in annex IV. Frankrijk en Nederland wilden met het Belgische voorstel akkoord gaan, indien dit eenstemmig aanvaard zou worden. Duitsland vreesde ernstige onrust en bemoeilijking van het najaarsgesprek in de Bundestag dat toch het voorgenomen besluit voor 15 december mogelijk zou moeten maken.

Minister Pisani stelde vervolgens aan Duitsland de vraag of het dan in de plaats van het Belgische voorstel althans een gelijktrekking van de standaardkwaliteiten zou willen aanvaarden. Ook dit probleem zeide Minister Schwarz eerst op 15 december te willen oplossen. Hij toonde zich "nicht abgeneigt zu seiner Zeit diese Frage im Sinne der Europäische Standarte zu lösen".

Tenslotte verklaarde Minister Pisani zich "hors d'état" de regeling van annex IV aan te nemen, aangezien deze het gelijkblijven van de maximumlimieten doch een lichte verhoging van minimumlimieten inhield (als aanpassing aan de in

feite toegepaste laagste prijzen). Nederland en Italië verklaarden zich eveneens voor absolute standstill doch België vond dit een stap achteruit, daar de landen met de laagste prijzen de vrijheid zouden hebben hun prijzen te verlagen. Minister Pisani was bereid formeel te verklaren dat een verlaging van prijzen in Frankrijk uitgesloten was. Op voorstel van Voorzitter Fayat werd besloten tot de absolute standstill van de limieten 1963/64, gecombineerd met een bindende afspraak om de laagste feitelijke toegepaste prijzen niet te verlagen. Ook de prijsrelaties volgens het in juli 1963 opgenomen besluit zullen niet gewijzigd worden.

Op aandrang van de Commissie zullen de lidstaten uiterlijk 10 juni hun nationale richtprijzen in het bezit van de Commissie doen zijn, zodat tijdig vóór de Raadsvergadering van 25 juni de ontwerpregelungen voor aanpassing van heffingen voor produkten van varkensvleesverordening uitgewerkt kunnen worden. De aanpassing van heffingen voor produkten uit de eieren- en pluimvee-verordeningen geschiedt door de Commissie. Ten aanzien van het inzenden van de nationale graanprijzen voor 10 juni maakte Minister Pisani een licht voorbehoud. Minister Biesheuvel drong sterk aan dat alle lidstaten zich aan deze termijn zouden houden.

Kennedy-ronde.

Het onderstaande is om redenen van systematiek uit het geheel van het debat samengevat.

Toen minister Schmücker in het begin van het debat had verklaard de tot stand koming van de gemeenschappelijke prijzen noodzakelijk te vinden om intern-communautaire redenen maar niet zo zeer om redenen ontleend aan de Kennedy-ronde en zich voor deze uitspraak had beroepen op Duitse informatie, antwoordde de heer Mansholt dat ook hem uiteraard de voorkeur van Amerikaanse autoriteiten en onderhandelaars voor kwantitatieve invoergaranties niet onbekend was. Gesteld evenwel dat de Gemeenschap zou volstaan met dergelijke garanties, dan zou dit slechts een schijnoplossing zijn indien zij niet gepaard ging met een dusdanig gemeenschappelijk prijsbeleid, dat produktietoeneming boven de mate van toeneming van het gebruik zou worden voorkomen. zo niet, dan zou de Gemeenschap haar overschotten op de wereldmarkt moeten lozen ten nadele van de export der overzeese landen aan welke binnen de gemeenschappelijke markt garanties waren gegeven.

De Amerikaanse onderhandelaars zien dit zeer wel in en tonen zich dan ook zeer geïnteresseerd in de graanprijspolitiek binnen de Gemeenschap. Zij hebben b.v. sterk aangedrongen op lagere gemeenschapsprijzen voor voedergranen en tonen zich meer tevreden met de gemeenschapsapproach voor de onderhandelingen naarmate er uitzicht bestaat op lagere prijsniveaus. Daarboven wensen zij een formule, die hun enige zekerheid biedt dat de invoerbehoefte van de Gemeenschap niet zal afnemen.

De Commissie heeft een dergelijke formule - zonder deze nog te precisieren - voorgesteld in het kader van de confrontatie na drie jaar. Naarmate minder zekerheid kan worden gegeven over het prijsbeleid - de eigenlijke oorzaak, die eventueel een afneming van de invoerbehoefte tengevolge zou hebben - zou een dergelijke formule stringenter moeten zijn. Wat is hiervan evenwel het gevolg voor de exporterende lidstaten? Kunnen deze instemmen met afnamegaranties aan derde landen, die zij zelf binnen de gemeenschappelijke markt niet hebben?

De Raad heeft voorts in het mandaat van 23 december vastgesteld dat de consolidatie van steunbedragen de algemene onderhandelingsapproach van de Gemeenschap zal zijn. Hiervoor is het nodig gemeenschappelijke prijsniveaus te hebben of voor de nabije toekomst te kennen. Als de Raad niet unanimitair tot een andere methode beslist, is er voor de Commissie geen mogelijkheid onderhandelingen te voeren. Daarom is een besluit over gemeenschappelijke prijsniveaus bepaald niet alleen een probleem van intern-communautaire voortgang, maar wel/degelijk ook een probleem van extern internationaal karakter.

Minister Schmücker herhaalde overtuigd te zijn van de noodzaak van een gemeenschappelijke prijs. Hij had alleen willen zeggen uit Duitse informaties te weten dat gemeenschappelijke prijzen voor Amerikanen geen voorwaarde vormen voor de onderhandelingen. Weliswaar zou het doelmatiger zijn gemeenschappelijke prijzen te hebben, noodzakelijk is dit evenwel voor de onderhandelingen niet.

De heer Mansholt achtte het onjuist aan de Amerikanen te vragen wat deze noodzakelijk vinden. Het is bekend dat minister Freeman uitgaat van kwantitatieve invoergaranties. De vraag wat noodzakelijk is moet aan de Raad van de EEG gesteld worden en deze vraag is op 23 december duidelijk beantwoord. Bovendien is het spreker uit zijn contacten met de heren Herter en Blumenthal, de officiële onderhandelaars van de Verenigde Staten, duidelijk gebleken dat zij geïnteresseerd zijn in de gemeenschappelijke prijzen.

Minister Schmücker had aan de Amerikanen ook gezegd dat over de contingentering niet te praten viel. Bij de door de Commissie voorgestelde prijzen zou er evenwel een consolidatie komen plus iets dat heel veel op contingentering lijkt.

Minister Couve de Murville merkte op dat de Kennedyronde op gang is gebracht wegens het bestaan van de gemeenschappelijke markt. Het is niet zo dat de gemeenschappelijke markt moet worden voltooid wegens de Kennedy-ronde. Hij zou de nadruk meer willen leggen op de intern-communautaire noodzaak van de gemeenschappelijke prijzen (N.B. Men kan het toch aardig eens zijn wegens volstrekt tegenovergestelde beweegredenen!).

Toen, in een later stadium van het debat, de Belgische delegatie de datum van 31 december 1965 had voorgesteld als termijngrens voor de te nemen beslissing over de gemeenschappelijke prijzen, verklaarde minister Luns, dat Nederland toch wel beangst was voor het buitenlandspolitieke aspect. Een alternatieve oplossing voor de landbouwonderhandelingen in de Kennedy-ronde kan zeer wel verkieselijk zijn voor de Bondsrepubliek, maar daarom nog niet voor de Raad.

Minister Schröder antwoordde hierop, dat het algemeen bekend was hoezeer de Kennedy-ronde voor de Bondsrepubliek "einen ganz entscheidenden politischen Wert" heeft. Daarom verwacht zij ook van de andere lidstaten dat deze zich evenzeer zullen inspannen voor het welslagen van de onderhandelingen. Bondskanselier Erhard heeft politiek verklaard dat de Kennedy-onderhandelingen "an unsere Haltung nicht scheitern werden" en spreker herhaalt deze uitspraak met nadruk. Evenwel moeten voor het welslagen van de Kennedy-ronde ook nog vorderingen gemaakt worden op andere terreinen. Op enig moment zullen gemeenschapsprijzen nodig zijn en daarboven een toegangsformule. Nu, aan het begin, is het nog niet bekend hoe dit alles eruit zal zien. Op allerlei punten is nog opheldering nodig.

De heer Mansholt constateerde uit de mededelingen van de Duitse ministers, dat de Bundestag nog overtuigd moest worden van de belangrijke functie der gemeenschappelijke prijzen in de Kennedy-ronde. Hoe kon dit ook anders, nu blijkbaar minister Schmücker zelf nog niet geheel overtuigd blijkt te zijn. De toegangsformule behoeft in het geheel niet het karakter te dragen van een kwantitatieve garantie. Indien de Raad, volgens het Belgische voorstel, de beslissing over de gemeenschappelijke prijzen tot eind of midden 1965 zou uitstellen, dan zou de Commissie in juni of in juli a.s. een nader mandaat van de Raad moeten vragen en ook voor andere produkten dan granen, die in de onderhandelingen binnenkort aan de beurt komen. Gesteld dat de Commissie over een fictieve prijs zou moeten onderhandelen, wat is dan eigenlijk het onderscheid? Te eniger tijd zal de gemeenschap deze fictieve prijzen moeten realiseren. Het is dus wel nodig in de "Intimsphäre der Bundesrepublik" (Schröder) snel klaarheid te scheppen.

5 Ontwerpverordening wijziging data van inwerkingtreding van enkele landbouwverordeningen.

De Commissie liet tijdens de vergadering een ontwerp ronddelen (doc.T/259/64 dd. 2 juni 1964) waarin als datum van inwerkingtreding nader wordt voorgesteld:

- voor de zuivelverordening: 1 november 1964
- " " rundvlees. " : 1 oktober 1964
- " " rijst " : 1 september 1964

- voor de verordening inzake het Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw : 1 oktober 1964.
- " " verordening tot afschaffing van derdelanden-restituties in het intracommunautaire verkeer van eieren, pluimvee en varkensvlees: 1 oktober 1964.

De Raad had eigenlijk slechts de taak te besluiten deze verordening om advies naar het Europese Parlement te zenden.

Minister Biesheuvel verklaarde zich volstrekt oneens met de ontkoppeling der verschillende verordeningen. De Raad heeft immers in april besloten dat de eerste drie en de laatste verordening tegelijk in werking zullen treden. Het voorstel van de Commissie stuit bij Nederland op onoverkomelijke bezwaren.

De heer Mansholt verklaarde dat de Commissie uitsluitend had willen rekening houden met de technische mogelijkheden en deze lagen voor de verordeningen verschillend. Het is aan de Raad om desgewenst de politieke eis van de inwerkingtreding op dezelfde datum in het besluit tot uitdrukking te brengen. (N.B. Dit zou alleen bij eenstemmigheid kunnen geschieden volgens art. 149 Verdrag, terwijl de Raad reeds in april met eenstemmigheid dit beginsel heeft aanvaard). Eerst dient het Parlement advies uit te brengen, hetgeen zal geschieden in de zitting van medio juni. De Raad kan dan in de vergadering van 25 juni een besluit nemen.

Minister Héger voerde aan, dat hij niet begreep waarom de afschaffing van derdelanden-restituties in het intra-verkeer voor veredelingsprodukten om technische redenen niet eerder zou kunnen geschieden dan 1 oktober 1964. De Commissie had blijkbaar niet in alle gevallen uitsluitend technische overwegingen in aanmerking genomen.

Minister Biesheuvel achtte het mogelijk, dat alle verordeningen op 1 september in werking zouden treden als de experts in de werkgroepen hun tijd niet zouden verdoen met allerlei ondergeschikte details en b.v. in de zuivelsector met produkten als lactose etc. In de zuivelverordening gaat het primair om boter, kaas, vollemelkpoeder en gecondenseerde melk. Nederland zou er desnoods geen bezwaar tegen hebben als inwerkingtreding van de heffingen voor lactose en caseïne wat later zou geschieden. Hoewel spreker geenszins wil ingrijpen op de bevoegdheden van de Commissie, meende hij niettemin dat de Commissie wijs zou doen het ontwerp te herzien alvorens dit aan het Parlement toe te zenden.

Minister Pisani sloot zich geheel bij minister Biesheuvel aan. Alles zou op 1 september in werking kunnen treden en dan zouden alle uitvoeringsverordeningen uiterlijk op 31 juli gereed moeten zijn. Dit vond ook minister Ferrari

Aggradi, doch als dit niet mogelijk zou zijn, moest zijns-
inziens in elk geval voor de rijst - zijnde een graansoort -
de marktorganisatie op 1 september in werking treden.

Staatssecretaris Hüttebräuker achtte inwerkingtreding
van de rundvleesverordening in de loop van september-oktober
niet mogelijk, daar dit de "Weideabtriebszeit" is. De keuze is
tussen 1 september en 1 november. Voor de Bundestag is het
ondoenlijk om tussen 31 juli en 1 september haar onvermijde-
lijke plichten te vervullen.

Minister Héger deed een poging om af te komen van het
proces voor het Hof in Luxemburg inzake instandhouding van tax-
es de licence voor zuivelprodukten nu België buiten zijn toe-
doen niet in staat zal zijn deze per 1 juli te doen plaats-
maken voor het heffingsstelsel.

De heer Mansholt wilde gaarne medewerken dat alle veror-
deningen op 1 september in werking zouden treden, doch dan zou
het noodzakelijk zijn dat werkgroepen, Comité Special en Raad
met ruimere armslag en grote besluitvaardigheid hun taak zou-
den verrichten. Dit legt beslag op de tijd van het geringe
aantal medewerkers van de Commissie, die daardoor ook achter
zijn op hun werkschema van het uitwerken van ontwerpen. De Com-
missie is er beslist op tegen enigerlei concessie te doen ten
koste van de augustus-vakantie van haar medewerkers. Zij meent
dat het mogelijk is de besluiten tot vaststelling van de laat-
ste uitvoeringsverordeningen in alle sectoren tegelijkertijd
te nemen doch eventueel differentiatie te aanvaarden ten aan-
zien van de data van inwerkingtreding. Aan het proces tegen
België kan de Commissie niets meer doen aangezien de zaak
sub judice is. Dit is althans de eerste persoonlijke reactie
van spreker.

De Ministers Biesheuvel en Pisani verklaarden zich gaarne
bereid hun medewerkers in de door de heer Mansholt gewenste
zin te instrueren.

De heer Mansholt bleef erbij dat het Parlement advies zou
worden gevraagd over het ongewijzigde voorstel. Een suggestie
van minister Héger dat de Raad bij doorzending aan het Parle-
ment zijn voorbehouden ter kennis zou brengen werd niet aan-
vaard wegens institutionele bezwaren van minister Biesheuvel
Op suggestie van ambassadeur Borschette verzocht de voorzit-
ter tenslotte de Commissie om harerzijds de naar voren ge-
komen opvattingen van de Raad in haar mondelinge toelichting
aan het Parlement ter kennis te brengen.

6. E.E.G. - Nigeria (doc. S/392/64)

Mede dank zij het voorafgaand onderhoud tussen Ministers Luns en Couve kon thans spoedig overeenstemming worden bereikt over de tekst van het onderhandelingsmandaat aan de Commissie.

Nadat de preambule geen aanleiding gaf tot opmerking, werd de ondervolgende tekst voor paragraaf A besproken, welke door de Franse delegatie was ingediend, besproken.

"L'accord à conclure avec le Nigéria devrait être conçu de telle façon qu'il ne compromette pas la réalisation des objectifs prévus à l'article 1er de la Convention de Yaoundé notamment le développement des échanges entre les E.A.M.A. et la Communauté. A cet égard, la Commission aura à l'esprit l'analyse à laquelle elle a procédé dans ses notes des 28 février et 31 mars 1964 sur l'appartenance du Nigéria à deux zones préférentielles".

Minister Luns zeide bezwaren te hebben tegen de passage "notamment le développement des échanges entre les E.A.M.A. et la Communauté". Indien zijn Franse collega insisterde op aanhalingen dan diende de gehele tekst van artikel I van de Yaoundé Conventie te worden weergegeven. Minister Couve ging daarop akkoord met schrapping van de bedoelde passage onder aantekening in het proces-verbaal, dat de Franse delegatie zich voor dit aspect in het bijzonder interesseert.

Minister Schröder vroeg nog wat de analyse van de Commissie met betrekking tot de double appartenance eigenlijk inhield en kreeg daarop van het Commissielid Rochereau een zeer globaal overzicht.

Hierop ging de Raad met het geammendeerde Franse voorstel en de door Couve gewenste aantekening in het proces-verbaal akkoord.

Vervolgens werden de twee naast elkaar staande teksten met betrekking tot de handhaving of het aangaan van douane-unies en vrijhandelszônes door Nigeria (blz. 5 doc. S/392) besproken. Na een beroep op de Nederlandse en andere delegaties door Minister Couve kreeg hij de Franse tekst door de Raad geaccepteerd.

Vervolgens stelde de Italiaanse delegatie de vraag of gezien de nadere uiteenzettingen van de Commissie in het Comité van Permanente Vertegenwoordigers over Nigeria's houding met betrekking tot preferentiële systemen en ten aanzien van de redenen waarom Nigeria haar keuze had bepaald op de tweede mogelijkheid van de Intentie-verklaring - het nog nodig was dat paragraaf D in het mandaat werd gehandhaafd.

Minister Couve achtte handhaving gewenst aangezien hij onder meer nog niet op de hoogte was van de argumentatie, die Nigeria additioneel had verstrekt. De Raad ging ermee akkoord, dat paragraaf D gehandhaafd zou blijven, zonder dat daardoor de Commissie gedwongen werd alsnog op deze kwestie bij Nigeria

terug te komen, indien de Commissie van mening was dat voldoende opheldering terzake was verkregen.

Op de vraag van voorzitter Fayat, wanneer de onderhandelingen met Nigeria zouden beginnen, deelde Commissaris Rochereau mede, dat Ambassadeur Okigbo hem had doen weten, dat aangezien kort voor medio juli een Commonwealth vergadering te Londen zal plaatsvinden, de formele opening der onderhandelingen omstreeks 15 juli zou conveniëren. Hiermede werd akkoord gegaan.

De Commissie werd tenslotte verzocht te zijner tijd aan de Raad mede te delen wanneer het rapport, zoals bedoeld in paragraaf E van het mandaat, tegemoet kan worden gezien.

7. G.A.T.T.; stand van zaken Kennedy-ronde.

De Heer Rey gaf zijn gebruikelijke progress-report en ging na de goede sfeer van de G.A.T.T.-zitting van begin mei, alsmede het program van werkzaamheden dat het Trade Negotiating Committee thans heeft opgesteld te hebben gereleveerd, nader in op 1) de Europa-clausule en 2) de exceptie-lijst.

Ad 1) stelde de Heer Rey dat de gesprekken met drie Europese landen vooralsnog langzame voortgang boeken, hetgeen vooral komt doordat bijvoorbeeld de Zwitsers aan de onderhandelings-tafel blijven achteroverleunen. De Commissie denkt dat van de lijst van + \$ 172 miljoen aan de Zwitsers kan worden tegemoetgekomen, dat is voor circa 50 %. Niemand kan geloven dat de Raad bereid zou zijn de Commissie tot een ruimere houding te machtigen. De Zwitsers zullen natuurlijk het been stijfhouden en vooral ook overleg met de andere vrijhandelszone-partners plegen. Wat betreft met name Engeland had de Heer Rey in zijn gesprek met de Heer Heath op 28 april gesteld, dat de Raad het probleem Engeland in het verband van de Europa-clausule erkent en, hoewel er een moeilijkheid is (nl. dat Engeland zelf al sleutelland is), waarschijnlijk in een nader stadium van de onderhandelingen hierover met Engeland zal willen spreken. De Heer Rey hoopte eind juni aan de Raad een rapport te kunnen uitbrengen.

Ad 2) De excepties zelve zijn nog geen onderhandelings-materie, doch de opstelling van de lijsten zal ook de E.E.G. nog heel wat tijd kosten, zodat het uitstel tot 16 november van de indieningstermijn ook voor de E.E.G. niet slecht uitkomt. De Commissie denkt na het overleg met de leden van het Comité 111 circa 15 september haar voorstel voor een exceptielijst te kunnen indienen.

De Duitse Staatssecretaris Neeff dankte de Heer Rey warm voor het verrichte werk en meende dat, hoewel de Zwitsers in Bonn wel eens komen klagen, ook het gesprek over de Europa-clausule op de goede weg was. Hij verklaarde zich akkoord met de gedachte de Zwitsers ongeveer halverwege tegemoet te komen, hoewel daar misschien nog wel een kleine geste aan toe kan worden gevoegd op het juiste moment.

Van Nederlandse, Italiaanse en Franse zijde werd eveneens positief gereageerd op de uiteenzetting van de Heer Rey, met dien verstande dat de Nederlandse Staatssecretaris De Block zich afvroeg waar de Heer Rey de 50% benadering ten opzichte van de Zwitsers vandaan haalde, terwijl Ambassadeur Boegner zich nadrukkelijk distantieerde van enigerlei becijferde aanduiding van het tenslotte te vinden compromis.

De Heer Rey antwoordde op de Nederlandse vraag dat de \$ 80 miljoen niet als vuistregel, maar door middel van een opstelling van een aantal voor de E.E.G. irrelevante of voor Zwitserland zeer relevante posten tot stand was gekomen. De Zwitsers zullen echter eerst zelf stappen moeten doen, alvorens hen werkelijk nadere concessies kunnen worden aangeboden.

Deze laatste opmerking gaf Staatssecretaris Neeff aanleiding zijn aanvankelijk optimisme wat te matigen, waarbij hij onderstreepte dat de Commissie de beperking van een aantal dispariteiten niet alleen moet zien als een belang van de Europese partners, doch ook als een belang van de E.E.G. zelf.

8. Wereldhandelsconferentie. (docs. S/394/64 en S/384/64)

In een korte inleiding gaf de Heer Rey een overzicht van de stand van zaken in de Wereldhandelsconferentie, waarbij hij overigens aantekende dat deze thans van uur tot uur verandert en dat het zowel voor de Commissie als voor de regeringen der Lid-Staten moeilijk is zich buiten Genève steeds een up-to-date beeld te vormen. Als belangrijk materieel punt zag hij de vraag of in Commissie III met de Verenigde Staten een akkoord kan worden bereikt over de preferentie-problematiek. Hoewel de 75 onderontwikkelde landen een zeer effectieve eenheid blijken te vormen, is het hun wel duidelijk dat zij door het eenvoudige overstemmen van de geïndustrialiseerde landen hun werkelijke problemen niet oplossen. De Heer Prebisch werkt dan ook in de richting van een "acte final", waar na een gematigde inleiding de verschillende materiële resoluties en de resoluties inzake de procedures een plaats zullen vinden.

De Heer Rey pleitte ervoor bij het ondertekenen van de "acte final" op een of andere wijze de E.E.G. te betrekken, met name doordat de Minister van het voorzittende land en zo mogelijk zelfs alle overige Ministers bij hun handtekening een aantekening zouden stellen, waarin wordt gewezen op de bevoegdheden van de Gemeenschap voor een deel van de in de "acte final" geregelde materie.

De voorzitter wees erop dat nog niet vaststaat hoe groot dat deel zal zijn. Hij concludeerde dat de Raad ermee akkoord ging, dat de Heer Brasseur bij de eindsitting in Genève een rede zou kunnen houden namens de E.E.G.-landen, waarover op de gebruikelijke wijze coördinatie kan plaatsvinden. Voorts accepteerde zij het voorstel van de Heer Rey inzake het vermelden van de E.E.G. bij de ondertekening, hetgeen de uiterste, politiek

haalbare wijze van deelneming van de Gemeenschap aan de "acte final" leek te vormen.

Ten aanzien van de resolutie van Commissie V inzake de regionale integratie en de belangen van de onderontwikkelden verzocht de voorzitter na te gaan of niet een eenstemmig standpunt van de Zes kon worden bereikt, zonder dat opnieuw in de materiële discussie werd getreden over het al of niet wenselijk zijn van de woorden "individually or collectively". Hij deed daarbij een beroep op Nederland om zich bij de mening van de meerderheid aan te sluiten.

Staatssecretaris De Block onderstreepte nogmaals dat Nederland het rekening houden ook met belangen van individuele landen in dit verband zeer logisch achtte en verklaarde dat zich het recht voorbehoudt uiteindelijk vóór de resolutie te stemmen in de huidige vorm, doch niet wil verhinderen dat andere Lid-Staten, uit eigen naam overigens, een poging doen de gewraakte woorden uit het concept te laten schrappen. Nederland zou dan niet aan de discussie deelnemen.

Hoewel van Italiaanse en Duitse zijde werd verklaard, dat men bereid was ieder redelijk compromis te aanvaarden, werd besloten de kwestie in uiterst besloten zitting van de Ministers opnieuw te behandelen.

Bij deze behandeling op de tweede dag van de Raadszitting verklaarde tenslotte Minister Andriessen zich bereid goed te vinden, dat namens de Zes geprobeerd werd de woorden in kwestie uit het concept te doen schrappen. Nederland blijft zich echter de vrijheid voor behouden vóór de resolutie te stemmen, als deze toch ongewijzigd wordt voorgelegd. Voorzitter Fayat dankte de Nederlandse delegatie voor deze tegemoetkomende houding en concludeerde dat over het standpunt, dat zal worden ingenomen als schrapping van de woorden in kwestie niet te bereiken is, er toch naar gestreefd zal worden de standpunten van de Lid-Staten te coördineren.

(Bijeenkomst in zeer beperkte zitting)

9. Brief van de Spaanse Regering d.d. 14 februari 1964.

Hierover werd langs andere weg bericht.

10. Memorandum van de Italiaanse regering betreffende de betrekkingen van de Gemeenschap met Derde landen. (doc. S/323/64)

Ambassadeur Cattani gaf een nadere toelichting op het Italiaanse document. Het was naar zijn mening essentieel dat de Gemeenschap bij het nemen van concrete beslissingen altijd een aantal algemene doelstellingen, of zo men wilde een aantal vaste oriëntatie-punten, voor ogen had. Op het ogenblik was de situatie in feite zo, dat de gemeenschapspolitiek bepaald werd door de initiatieven van derde landen.

Dit dreigde de Gemeenschap te brengen tot onsamenhangende en tegenstrijdige besluiten, hetgeen alleen voorkomen kon worden indien zo spoedig mogelijk een gemeenschappelijke filosofie werd ontwikkeld betreffende de buitenlandse betrekkingen van de Gemeenschap. In ieder geval zou de Italiaanse houding in de toekomst beheerst worden door de beginselen die in het Italiaanse memorandum waren neergelegd.

Minister Spaak was eveneens van mening dat deze problemen binnenkort door de Raad grondig zouden moeten worden besproken, waartoe op dit moment helaas de tijd ontbrak. Met de grote lijnen van het Italiaanse memorandum kon hij in beginsel akkoord gaan.

Het grote voordeel van het hebben van een algemene doctrine was, dat hierdoor pijnlijke discussies over individuele gevallen konden worden vermeden.

Minister Schroeder wilde liever niet over een "filosofie" spreken, doch hij gaf de voorkeur aan een discussie over bepaalde beginselen of richtlijnen, die geen dwingend karakter zouden hebben. Men moest in het oog houden dat de verhoudingen en situaties voortdurend aan verandering en ontwikkeling onderhevig waren. Het vastleggen van starre regels zou belemmerend kunnen werken op een overigens wenselijke ontwikkeling. Als voorbeeld haalde hij aan een discussie, die in april 1962 had plaats gevonden over de politieke-unie. In het licht van de toen bestaande situatie, te weten de verwachte toetreding van een aantal nieuwe leden tot de Europese Gemeenschappen, was er algemeen overeenstemming dat het lidmaatschap van de politieke Unie een deelname aan de economische Gemeenschappen vooronderstelde. Thans zou hij meer geneigd zijn het onderscheid toe te passen dat bestaat tussen de Duitse woorden "müssen" en "sollen", d.w.z. het verschil tussen een absolute noodzakelijkheid en een na te streven ideaal.

Wat betreft de associatie problematiek hoefde naar zijn mening geen systeem van beginselen te worden ontwikkeld daar er eigenlijk maar vijf potentiële kandidaten waren, te weten enerzijds een groep van drie neutralen en anderzijds Spanje en Portugal. Deze gevallen waren op zichzelf duidelijk en konden op hun eigen mérites worden beoordeeld. Tenslotte vatte hij de Duitse positie als volgt samen:

- 1) Een abstracte discussie over een associatie-filosofie houden het gevaar in, abstracte regels vast te leggen welke geen verband met de werkelijkheid houden.
- 2) Er bestaat geen noodzaak verder te gaan dan de beginselen, vastgelegd in het Verdrag, betreffende toetreding en associatie met name in de artikelen 237 en 238.

3) Het beginsel dat een associatie van Europese landen alleen mogelijk is als eerste fase voor een latere toetreding, is onaanvaardbaar, want niet conform het Verdrag.

4) Een filosofie, zoals door de Italiaanse regering voorgesteld beperkt de Gemeenschap te zeer in haar politieke bewegingsvrijheid.

De indruk wordt gewekt dat men in feite het exclusieve karakter van de huidige Gemeenschap wil benadrukken.

Minister Luns verklaarde vervolgens dat hij in beginsel de wens van minister Spaak om een algemene grondige discussie over deze materie te voeren kon begrijpen daar Nederland zulks reeds had voorgesteld, toen de associatie met Griekenland aan de orde kwam. Dit is toen niet gelukt en de gebeurtenissen welke sindsdien hebben plaatsgevonden maken het zeker niet gemakkelijker thans een algemene filosofie te formuleren. In dit opzicht sloot minister Luns zich aan bij het standpunt van minister Schröder.

Nederland wenst een Gemeenschap gekarakteriseerd door haar openheid zowel wat betreft de mogelijkheid tot toetreding als tot associatie.

De Nederlandse regering waardeerde het Italiaanse initiatief omdat het uitging van een toetreding van andere Europese landen met name van het Verenigd Koninkrijk.

De moeilijkheid was dat deze toetreding nu niet mogelijk was, hetgeen van invloed moest zijn op de mogelijkheden van associatie. Indien men thans in beginsel associatie van Europese landen, die niet konden toetreden, uitsloot behandelde men hen in feite slechter dan de niet Europese Staten. Onder deze omstandigheden kon de regering zich niet vastleggen op vaste rigide formules waardoor met name de kloof tussen de E.E.G. en de E.F.T.A. nog verder zou worden verbreed.

Nederland kon ook niet aanvaarden de Italiaanse stelling dat een Lid-Staat recht op compensatie zou hebben indien als gevolg van toetreding of associatie van andere staten voor deze Lid-Staten bepaalde situaties zouden worden gewijzigd.

De voor- en nadelen moesten globaal worden beoordeeld terwijl bovendien in aanmerking moest worden genomen dat de geografische vergroting van de Gemeenschap zich op den duur niet in één richting zou ontwikkelen, waardoor eventuele nadelen over meerdere Lid-Staten zouden worden gespreid.

Minister Couve was met zijn collega's van mening dat een grondige discussie over het Italiaanse memorandum nuttig zou zijn nadat zij behoorlijk was voorbereid. Hij wees erop dat dit document veel meer problemen aan de orde stelde dan alleen het associatie-vraagstuk. Indien men een standpunt wil formuleren inzake de mogelijkheid tot toetreding van nieuwe leden tot de Gemeenschap, dan rijst tevens de vraag of men een unanime visie heeft op de politieke doelstellingen van deze Gemeenschap.

Deze laatste kwestie is als zodanig nog nooit tussen de Zes besproken.

Ambassadeur Borschette had de indruk dat het Italiaanse document niet beoogde stringente regels te formuleren doch veel meer een algemene theorie te ontwikkelen welke in de praktijk aan de realiteit kon worden aangepast. Onder de huidige omstandigheden was het associatie-vraagstuk ongetwijfeld het moeilijkste vooral omdat de economische consequenties zich concentreerden op de economie der Middellandsezeestaten.

De Heer Hallstein was verheugd over deze discussie waardoor een aantal belangrijke vraagstukken op hoog niveau kunnen worden besproken. Ook hij had de indruk dat de Italiaanse regering geen dwingende regels wilde vastleggen doch ten doel had het toekomstig beleid op een aantal bakens te oriënteren. Dit sloot zeker niet uit de individuele gevallen op hun eigen mérites te beoordelen doch het kon wel voorkomen dat de Gemeenschap tegenstrijdige beslissingen zou nemen.

De Heer Rey was van mening dat de Gemeenschap in de afgelopen jaren in feite reeds een bepaalde gedragslijn in de praktijk heeft toegepast zonder deze prealabel te formuleren. Hij voegde hieraan toe dat de Commissie zeker niet kon accepteren de Italiaanse interpretatie van artikel 111, noch het beginsel dat compensaties gevraagd konden worden voor de eventuele consequenties van een associatie.

Hij kondigde tenslotte aan dat de Commissie haar rapport met aanbevelingen over de associatieaanvraag van Oostenrijk binnen één week aan de Raad zal voorleggen.

Ambassadeur Cattani bevestigde in zijn repliek dat ook Italië een open Gemeenschap nastreeft, maar dat het van mening was dat de Gemeenschap de politieke consequenties van haar beslissingen van tevoren goed moest overwegen.

Dit standpunt werd ondersteund door Minister Spaak die vreesde dat door een chaotisch beleid de politieke constructie van Europa niet zou worden gediend.

Tenslotte concludeerde de voorzitter dat deze discussie zou worden hervat wanneer het Comité van Permanente Vertegenwoordigers een rapport over het Italiaanse memorandum zou hebben vastgesteld.